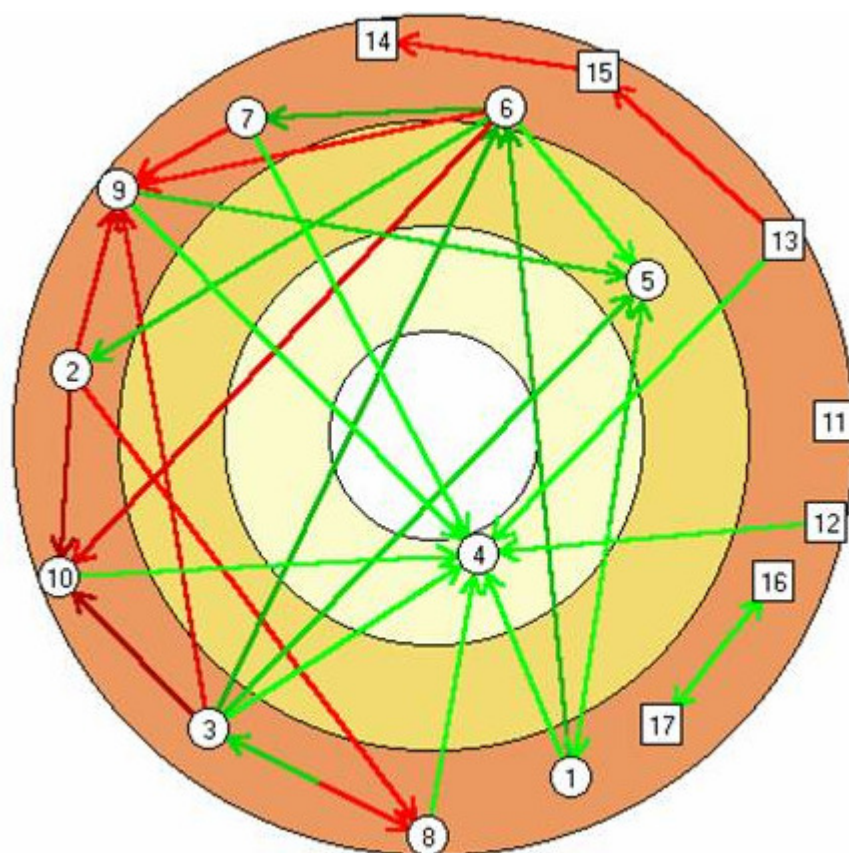

I. OSNOVNA ŠOLA CELJE

PRILJUBLJENOST UČENCEV V ODDELKU IN KAKO TOČNO JO OCENJUJEJO SOŠOLCI

AVTORJI:

Anja POLAJŽAR, 8.a
Anja REGNER, 8.a
Eva RAZGOR, 8.b

Mentor:

Tone LESKOVEC,
prof. pedagogike

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2008

K A Z A L O

1. POVZETEK-----	str. 3
2. UVOD-----	str. 4
2.1 ODNOSI MED VRSTNIKI-----	str. 4
2.2 SOCIOMETRIJA - KAJ JE TO?-----	str. 5
2.3 SOCIOGRAM - SLIKA ODNOSOV MED SOŠOLCI-----	str. 6
2.4 KAKŠNO VPRAŠANJE - TAKŠEN ODGOVOR-----	str. 8
2.5 VZAJEMNE IZBIRE - ZNAKI PRIJATELJSTVA-----	str. 9
3. METODA-----	str.11
4. SOCIOMETRIČNE TABELE-----	str.13
5. REZULTATI IN UGOTOVITVE-----	str.24
5.1 PRIMERJAVA DVEH SOCIOGRAMOV-----	str.24
5.2 PRIMERJAVA MED SPOLOMA-----	str.26
5.3 PRIMERJAVA PO STAROSTI-----	str.27
5.4 PRIMERJAVA MED ŠOLAMA-----	str.28
5.5 PRIMERJAVA VZAJEMNIH IZBIR-----	str.31
6. ZAKLJUČEK-----	str.32
7. VIRI IN LITERATURA-----	str.33
8. PRILOGA-----	str.34
8.1 VPRAŠALNIK ZA UČENCE-----	str.34
8.2 IZVIRNI SOCIOGRAM-----	str.35
8.3 NASTALO MED RAZISKOVALNIM DELOM-----	str.36

1. P O V Z E T E K

Naloga razkriva prijateljske vezi med sošolci ter stopnjo priljubljenosti vseh v vzorec vključenih učencev. Predmet raziskovanja je tudi to, kako točno sošolci ocenjujejo, kdo je v razredni skupnosti med najbolj priljubljenimi. V vzorec je bilo zajetih 193 učencev iz dveh osnovnih šol, ki so izbirali tiste svoje sošolce, s katerimi se najraje družijo; razen tega so poskušali napovedati, kdo bo v njihovem oddelku prejel največ glasov. Uporabljena je bila sociometrična tehnika z omejenim številom izbranih učencev. Po obdelavi zbranih podatkov smo oblikovali sociometrične tabele za vsak oddelek in iz njih razbrali stopnjo priljubljenosti učencev. V drugi fazi obdelave podatkov smo se usmerili na zelo priljubljene učence in skušali ugotoviti, ali so jih in kako uspešno tudi sošolci prepoznali kot priljubljene. Nadalje smo s statističnimi izračuni preizkušali 6 hipotez, ki se nanašajo na primerjave med obema šolama, razlike med spoloma ter razlike med starostnimi skupinami učencev.

Mladi raziskovalci

2. U V O D

2.1 ODNOSI MED VRSTNIKI

Vrstniki stopajo v številne medsebojne odnose, ki jih v grobem lahko opredelimo kot pozitivne in negativne. V nalogi smo se osredotočili na pozitivne odnose, ki se kažejo v potrebi po druženju z vrstniki, občudovanju drugih, spoštovanju in predvsem v prijateljstvu. Mlade smo spraševali, s kom se najraje družijo. In s kom bi se najraje družili, kot s prijatelji? Pri izbiri prijatelja se mladi ravnaajo različno, glede na svoje izkušnje, spol in tudi starost.

Eden najbolj znanih in tudi priznanih slovenskih psihologov dr. Anton Trstenjak v svojem delu *Oris sodobne psihologije II* opisuje prav to, kar smo raziskovali v naši nalogi: učenčevo razmerje do sošolcev. V poglavju *Psihologija šolskega razreda* navaja:

»V razredu se otrok znajde pred novimi neizogibnimi razmerji privlačnosti in odbojnosti, podrejenosti, pa tudi prirejenosti in nadrejenosti. Vrstni red določa navadno šolski uspeh; izstopajo pa v tem tisti, ki zavzemajo skrajna mesta: prvi in zadnji. Mesto učenca v razredu določa, vsaj včasih in delno, tudi socialni položaj njegove družine: »najuglednejše«, manj ugledne ipd.; lahko pa učenca dvignejo in potlačijo na mestni lestvici ugleda v razredu tudi njegove čisto osebne, karakterne poteze. Včasih ima vodstveno vlogo v razredu učenec, ki ni niti najboljši v šolskih redih niti iz najuglednejše družine niti najprivlačnejši, a je zato izrazito voditeljske narave: njegova vedno obvelja, on daje pobude, nanj se »obračajo oči vseh«. Nima vsak razred takega voditelja, čeprav je tak pojav pogost. Vse te stvari soodločajo tudi pri vprašanju osebne privlačnosti in odbojnosti med učenci, čeprav je v njih še mnogo drugih podzavestnih dejavnikov, ki se jih otroci niti sami ne zavedajo. Jasno sliko takih odnosov dajejo razredni sociogrami. Najprej je zanimivo, da (v prvem razredu) vsi dečki volijo tudi nekateri celo izključno deklice, medtem ko jih je med 21 deklicami samo 5, ki volijo samo dečke. Še bolj zanimivo je, da je med 96 izbranimi samo 6, ki so obojestranske, vse druge pa so samo enostranske, to se pravi, da je učencu x simpatičen y, ne pa tudi obratno. Najbolj pa je zanimivo, da je v razredu voditeljska oseba,

ki jo voli večina razreda, ki se torej izolira in dviga nad nje, ki torej pokroviteljsko »voli« raje druge, bolj osamljene, zanemarjene (Trstenjak , 1971, 195–196) «

2.2 SOCIOMETRIJA - KAJ JE TO?

Psihologinja Tanja Kajtna je na spletni strani ljubljanske univerze v strnjeni obliki predstavila sociometrično preizkušnjo, kot jo sama poimenuje. Iz te spletne strani smo povzeli del besedila, ki se nam je zdel primeren za uvod naše naloge:

»Sociometrija je tehnika, ki v svoji osnovi izhaja iz socialne psihologije in sociologije in predstavlja eno novejših merskih metod, ki se uporabljajo v družboslovnih znanostih. Latinska beseda »*sociabilis*« pomeni biti družaben, prijateljski, združljiv v skupine - s to metodo torej dobimo podatek o tem, koliko je nekdo družaben, oziroma kakšne so »družabne« značilnosti neke skupine. Tehnika je opredeljena kot »metoda za merjenje družbenih odnosov v neki skupini«. S to tehniko želimo izmeriti družabne odnose v neki skupini (povezanost med posamezniki v skupini) in položaj vsakega posameznika v neki skupini. Z njo opredelimo, koliko je nek posameznik v skupini priljubljen ali morda iz skupine izločen, osamljen, v kolikšni meri se s člani skupine ne razume in ali se z njimi rad družiti ali ne.

Posameznik s svojim obnašanjem in značilnostmi vpliva na skupino in s tem sooblikuje celostno podobo skupine, skupina pa prav tako s svojimi značilnostmi, navadami, pravili in normami vpliva na posameznika - na njegova prepričanja, razmišljanje, obnašanje ... Metoda je uporabna za ugotavljanje povezanosti nekega razreda in je tako koristna v pedagoških znanostih, v veliko pomoč je pri ugotavljanju sociometričnih struktur skupin sestavljenih iz posameznikov, ki so na družbenem robu, a jih poskušamo v družbo ponovno vključiti (različni vzgojno varstveni zavodi, rehabilitacijske skupine ...), izjemnega pomena pa je lahko tudi v športu, kjer je dobra povezanost skupine lahko ključnega pomena za uspeh.

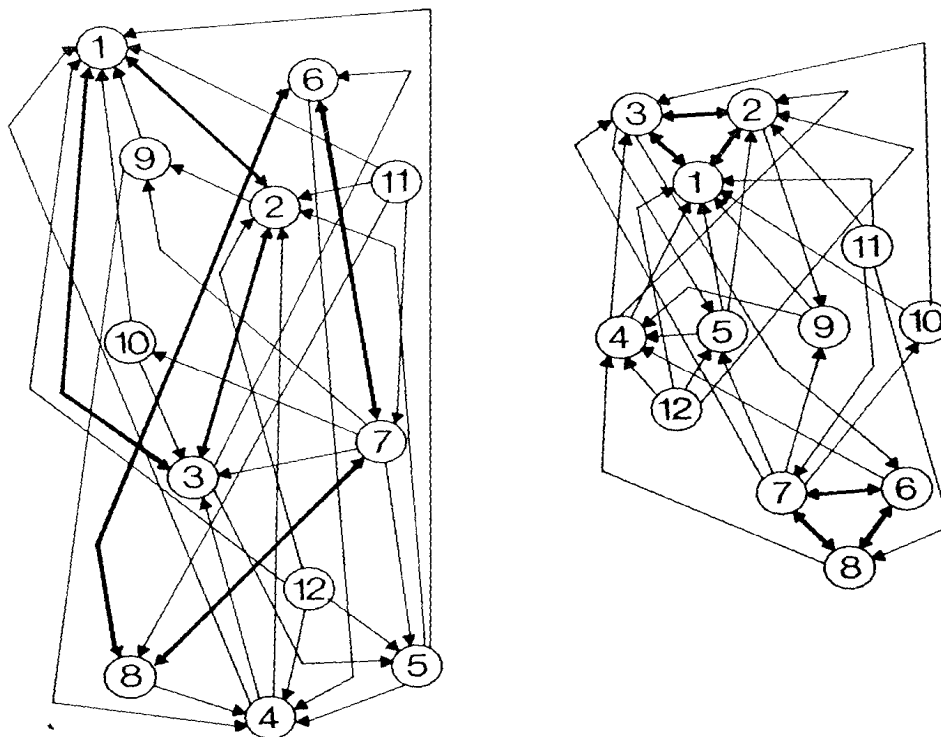
S sociometričnim preizkusom ugotavljamo socialno strukturo skupine, sociogram pa je grafična predstavitev preizkusa, v katerem natančno vidimo socialne strukture v skupini in položaj vsakega posameznika.

V sociogramu navadno lahko najdemo nekatere tipične strukture, nekatere so zaprte (par, trikotnik, krog, kvadrat), nekatere pa bolj

odprte (veriga, y, zvezda ...). V sredini je navadno vodja skupine, posamezniki, ki so osamljeni, se nahajajo v zunanjem krogu in je potrebno ogledati, kateri strukturi bi lahko takšnega posameznika priključili, najlažje navadno k eni od odprtih struktur. Včasih je smotrno tudi kakšne izrazito zaprte strukture priključiti kakšni manj zaprti skupini, najbolj zaprta struktura je navadno par. Priključevanje je najlažje na podlagi enosmernih izbir osamljenih posameznikov ali članov zaprtih struktur. Namen izvajanja sociometrične preizkušnje je lahko tudi preprečevanje nastanka podskupin, v športu lahko tudi izbira kapetana« (glej Kajtna T., 2007, spletna stran).

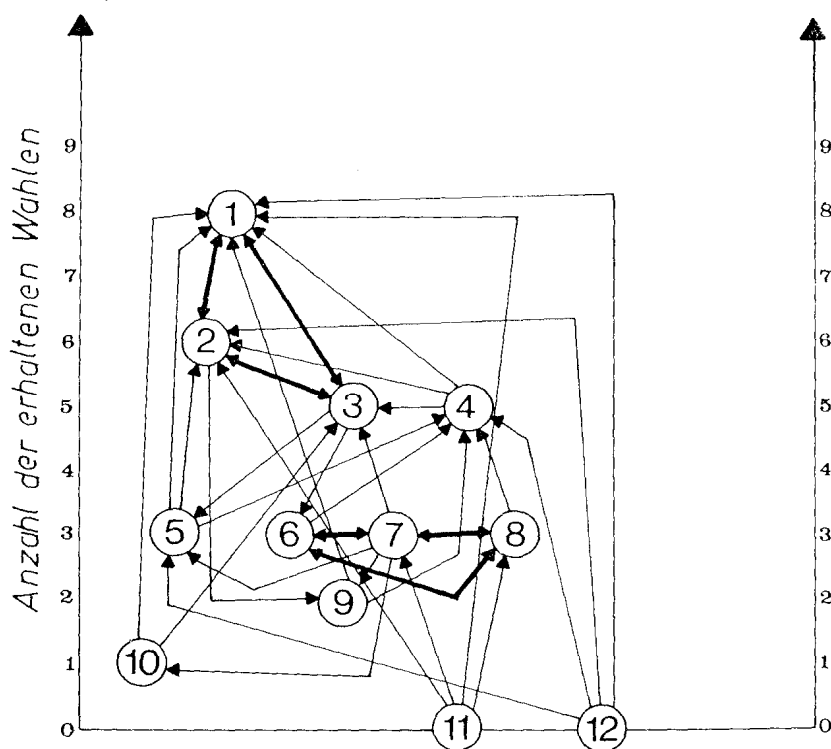
2.3 SOCIOGRAM - SLIKA ODNOSOV MED SOŠOLCI

Če učence v oddelku grafično ponazorimo s krogi (deklice) in trikotniki (dečke), in jih povežemo s puščicami, ki pomenijo izbire, nastane takoimenovani sociogram. Ponazoritev deklic s krogi in dečkov s trikotniki smo pri pregledovanju literature največkrat zasledili. Tako se v sociogramu nazorno kaže tudi spol učencev. V knjigi avtorja Rainerja Dolasseja *Sociometrische techniken* smo našli opis in vzorec sociograma:

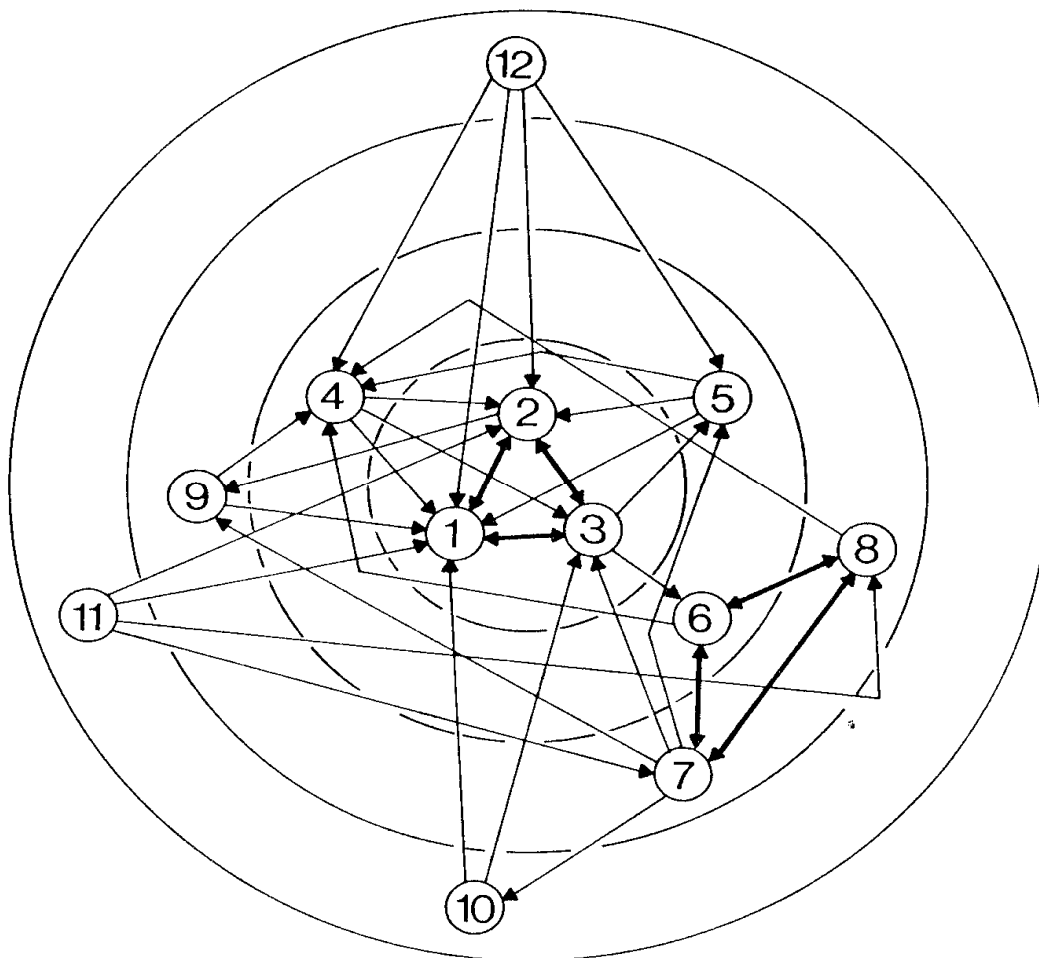
Prikaz št. 1: Sociograma po J. L. Morenu

Ameriški psiholog J. L. Moreno je že v letu 1934 v svojem svetovno znanem delu *Who shall survive?* prvi predstavil novo metodo v meritvi socialnih odnosov: sociometrijo. Morenov način prikazovanja izbir je samo eden med mnogimi drugimi načini. Njegova metoda se je hitro razširila po vsem svetu in našla veliko posnemovalcev. Poskusnim osebam postavimo vprašanje, na katero odgovorijo tako, da izberejo eno ali več oseb. Npr. želja po skupnem izletu: »Izberi tri součence, s katerimi bi najraje šel na skupni izlet«. Po opravljenih izbirah raziskovalec najprej oblikuje in izpolni sociometrično tabelo, nato pa na podlagi podatkov v tabeli izriše sociogram. Na naslednji sliki je prikazana izpopolnjena oblika sociograma. Učenci so namreč postavljeni na različnih nivojih glede na število prejetih glasov:

Prikaz št. 2: Sociogram po Dirksu

Raziskovalec Bronfenbrenner je že daljnega leta 1944 predstavil še bolj nazoren prikaz: učence je razporedil v štiri koncentrične kroge glede na število prejetih glasov. V prvem, najmanjšem krogu so narisani učenci, ki so prejeli največ glasov, v naslednjem pasu tisti z malo manjšim številom glasov in v največjem osamljeni učenci oz. tisti, ki niso prejeli nobenega glasov.

Prikaz št. 3: Sociogram po Bronfenbrennerju

Takšen sociogram nazorno kaže položaj vsakega učenca v razredu, pa tudi strukturo celega razreda. Učence z največjim številom prejetih glasov imenujemo »zvezde« razreda. To so iz različnih razlogov najbolj priljubljeni učenci, ki si jih želi za družbo največ njihovih sošolcev.

2.4 KAKŠNO VPRAŠANJE — TAKŠEN ODGOVOR

Izbira vprašanja, na katero poskusne osebe odgovarjajo, je pri sociometričnem poskusu zelo pomembna. Zastavljeno vprašanje pomembno določa odgovore poskusnih oseb nanj. Če učence na primer vprašamo, s kom izmed svojih sošolcev bi radi sedeli v isti klopi v razredu, bi verjetno največ glasov dobili učno uspešni učenci. Če jih pa vprašamo, s kom bi najraje odšli skupaj na izlet, bi ti zagotovo izbrali

svoje najboljše prijatelje. V naši nalogi smo izbrali vprašanje S kom se najraje družiš. Menimo, da odgovori na to vprašanje razkrivajo sliko prijateljskih vezi v razredu.

2.5 VZAJEMNE IZBIRE - ZNAKI PRIJATELJSTVA

V sociometriji se pojavljata dve vrsti izbir: enostranske in vzajemne izbire. Pri enostranskih izbirah učenec izbere nekoga od svojih sošolcev, ta pa izbere drugega učenca. V primeru, da mu izbrani učenec vrne izbiro, govorimo o medsebojni ali vzajemni izbiri. Nas so v tej nalogi zanimale predvsem te izbire. Bolj kot enostranske izbire nam kažejo prijateljske odnose med osebami. Za prijateljstvo je značilna obojestranska privlačnost in povezanost med dvema osebami. Samo enostranska povezanost pa kaže na občudovanje izbrane osebe, spoštovanje le- te spoštovanje ali pa upoštevanje njenega položaja v skupini. Prijateljstvo je pa še nekaj več od vsega tega: pri njem se pojavlja tudi čustvena navezanost na izbrano osebo. V oddelčni skupnosti učencev glede na število vzajemnih izbir ločimo razrede s šibko povezanostjo med učenci, s srednjo in visoko povezanostjo med njimi.

Tanja Kajtna navaja, da osebe po številu prejetih glasov razvrščamo v tri različne stause:

1. nizek sociometrični status
2. srednji sociometrični status in
3. visok sociometrični status.

Osebe, ki jih drugi največkrat izberejo, imajo visok sociometrični status, nizkega pa imajo tisti, ki jih drugi najmanjkrat izberejo ali pa sploh ne. Če nekdo ne dobi nobenega glasu, ga v sociometriji štejemo med osamljene osebe. Na drugi strani so takoimenovane »zvezde« oziroma osebe, ki imajo veliko prejetih glasov (glej Kajtna T., 2007, spletna stran). Mi smo se v naši nalogi odločili, da bomo vse učence, ki so prejeli 3 glasove ali več, šteli med priljubljene. Pri tem smo upoštevali, da v oddelkih, vključenih v raziskavo, ni bilo veliko učencev in da je vsak lahko izbral samo dva svoja sošolca ali sošolki.

Raziskovalka Maja Zupančič navaja tri različne oblike sociometrične preizkušnje, ki se največkrat uporabljajo pri otrocih in učencih: poimenovanje vrstnikov (otrok poimenuje določeno število najljubših

vrstnikov), ocenjevanje vrstnika (otrok vsakega vrstnika oceni na večstopenjski lestvici določene dimenzije, npr. »najljubši - najmanj ljub«), parne primerjave vrstnikov (otrok izbira najljubšega vrstnika v paru ob predstavitvi vseh možnih kombinacij paru). Na podlagi podatkov, zbranih s sociometričnimi preizkušnjami, lahko otroke razvrščamo glede na njihovo sprejetost v vrstniški skupini. Klasifikacijske sheme navadno ločijo pet tipov otrok:

- a) priljubljeni — veliko vrstnikov jih izbira ali rangira kot zaželeni;
- b) zavrtni — širši krog vrstnikov jih ne mara;
- c) kontroverzni — med nekaterimi vrstniki so zaželeni, med drugimi pa nezaželeni;
- d) prezrti, izolirani — zelo redko so izbrani kot zaželeni ali nezaželeni;
- e) povprečni — v glavnem so sprejeti, a ne dosegajo izjemnih rezultatov pri izbiri ali rangiranju. Otrokov položaj med vrstniki ostaja razmeroma stabilen v obdobju srednjega in poznega otroštva. Sociometrični pokazatelji so torej razmeroma časovno zanesljive mere priljubljenosti otrok v določeni vrstniški skupini. Priljubljeni otroci so v primerjavi z ostalimi štirimi skupinami bolj sociabilni, prijateljski in sodelovalni, uspešnejše rešujejo socialne probleme, se učinkovito pogajajo z vrstniki in so jim v podporo (Zupančič, 2001, 70–71).

NAŠE HIPOTEZE ZA RAZISKOVALNO NALOGO

1. Učenke in učenci so približno enako zastopani med najbolj priljubljenimi in tudi med osamljenimi učenci.
2. Starejši učenci bolj pravilno ocenjujejo svoje sošolce glede njihove priljubljenosti v razredu kot mlajši.
3. Med šolama ni večjih razlik pri točnosti ocenjevanja priljubljenosti sošolcev.
4. Med šolama ni večjih razlik pri odstotkih priljubljenih učencev.
5. Oddelki se pomembno razlikujejo po številu vzajemnih izbir.
6. Med mlajšimi učenci je več vzajemnih izbir kot med starejšimi učenci.

3. M E T O D A

Pri iskanju odgovorov na naše hipoteze smo morali najprej določiti vzorec učencev, ki jim bo ustrezal. Odločili smo se, da bomo zbrali podatke na dveh osnovnih šolah in od učencev različne starosti. Naš vzorec anketiranih učencev je prikazan v naslednji razpredelnici:

ŠOLA	PROGRAM	ODDELKI	MOŠKI SPOL	ŽENSKI SPOL	SKUPAJ
I. OŠ	DEVETLETNI	8. A	14	6	20
		8. B	12	7	19
		8. C	12	8	20
IV. OŠ	DEVETLETNI	7. A	11	11	22
		7. B	6	11	17
		7. C	11	11	22
I. OŠ	DEVETLETNI	6. A	6	12	18
		6. B	11	9	20
IV. OŠ	OSEMLETNI	5. A	12	5	17
		5. B	11	7	18
SKUPAJ			106	87	193
SKUPAJ %			54,9	45,1	100

Razpredelnica št. 1: vzorec anketiranih učencev

Sociometrični preizkus smo opravili v novembru 2007. Učenci so sodelovali brez težav in svojo nalogo opravili dokaj hitro. Kako je potekalo anketiranje? Vsaki poskusni osebi smo na listu postavili enako vprašanje : »Napiši dva sošolca (sošolki) iz svojega razreda, s katerima

se najraje družiš.« Na list smo dodali še vprašanje: »Kaj meniš, kdo od tvojih sošolcev ali sošolk bo na zgornje vprašanje največkrat izbran?« S tem dodatnim vprašanjem smo hoteli preveriti nekatere naše zastavljene hipoteze. Vzorec anketnega lista je v prilogi naloge.

Učenec je lahko izbral tudi tiste svoje sošolce, ki jih tisti dan zaradi bolezni ali drugih razlogov ni bilo v šoli. Nato smo učencem pobrali listke za odgovore.

Pri obdelavi podatkov smo morali paziti na varovanje osebnih podatkov. Sledilo je oblikovanje sociometričnih tabel, v katerih smo v vsako vrstico vnesli ime enega učenca, ga šifriral, mu določili zaporedno številko in nato te številke vnesli tudi v stolpce. Dodali smo še tri vrstice, v prvo smo vnesli vsoto izbir, v drugo vsoto predvidenih izbir in v zadnjo razliko med vsoto izbir in vsoto predvidenih izbir za vsakega priljubljenega učenca (učenko) posebej. Na koncu smo izračunali povprečno razliko za posamezni razred.

Vsako izbiro učenca smo vnesli v tabelo in jo ponazorili z zvezdico. V tabeli smo tako v vrstici vsakega učenca vnesli po dve njegovi izbiri za vsako vprašanje posebej. To smo potem ponovili za vsakega od učencev, ki je izpolnjeval vprašalnik.

Nato smo preverili vzajemne izbire, in sicer so to izbire, kjer je oseba A izbrala osebo B, oseba B pa osebo A. Vzajemne izbire nakazujejo na dobro povezanost, najlažje pa jih preverimo tako, da v polju, v katerega smo vnašali izbire, potegnemo diagonalo in preverimo, če so izbire zrcalne (tu ni pomembna zaporedna številka izbire, pomembno je le, da sta si zrcalni po položaju). Za vsak razred oz. oddelek smo prešteli število teh zrcalnih izbir in vsoto označili v tretji vrsti vsake sociometrične tabele.

Nato smo se lotili izdelave dveh sociogramov. V neke vrste »tarčo« smo vnesli posameznike glede na število dobljenih glasov:

1. krog — 0 dobljenih glasov (osamljeni posameznik)
2. krog — 1 dobljeni glas
3. krog — 2 dobljena glasova
4. krog — 3 ali več dobljenih glasov

V sociogram smo vnesli posameznike v ustrezne kroge, pri tem smo učence označili s trikotniki, učenke pa s krogi. Nato smo označili

izbire, označili smo samo vzajemne izbire, ker so nas te posebej zanimale. Zaradi preglednosti sociogramov nismo vnašali enostranskih izbir. Pri risanju obeh sociogramov smo si pomagali z ustreznima sociometričnima tabelama. Na koncu smo preverili vseh šest zastavljenih hipotez.

4. SOCIOMETRIČNE TABELE

Po opravljenem sociometričnem preizkusu sledi štetje glasov in njihovo vnašanje v sociometrično tabelo. Izdelava tabele je za vsakega raziskovalca, ki uporabi sociometrično tehniko, korak, ki sledi sociometričnemu anketiranju. Tudi mi smo najprej zbrali in razvrstili liste z odgovori učencev, nato pa izdelali 10 sociometričnih tabel za 10 oddelkov. Imena učencev smo šifrirali zaradi upoštevanja zaupnosti podatkov. Izbire smo označili z zvezdicami, s črno barvo so označeni odgovori na vprašanje A, z rdečo barvo odgovori na vprašanje B (glej vprašalnik v prilogi). Na začetku tretje vrstice smo v vsaki tabeli navedli število vzajemnih izbir v tem razredu. Vzajemne izbire so vse tiste izbire, ki so v tabeli postavljene simetrično. Razlike med dobljenimi glasovi na vprašanje A in na vprašanje B smo navedli v zadnji vrstici.

I. OŠ CELJE											RAZRED: 8.a					2007/2008						
VPRAŠANJI: S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?											KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?											
Število vzajemnih izbir:	12																					
PRIIMEK IN IME		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	SPOL
AA	1					**							*									M
BB	2		*		*						*						*					M
CC	3	*								*							*		*	*		M
ČČ	4															*		*	*	*		Ž
DD	5	**						**														M
EE	6	*			*												*	*				M
FF	7											**							**			Ž
GG	8	**			**																	M
HH	9	**											*				*					M
II	10		*										*					**				M
JJ	11					*												**	*			M
KK	12						*							*								Ž
LL	13	*	*							*	*											M
MM	14							*												*		M
NN	15									*		*							**			Ž
OO	16																					M
PP	17					**					*								*			M
RR	18					**											*					M
SS	19						**					*										Ž
ŠŠ	20			*												**		*				Ž
SKUPAJ: dobljeni glasovi		4	1	2	1	2	4	2	2	1	1	1	3	2	0	1	2	4	1	2	1	37
SKUPAJ: dobljeni glasovi		4	0	1	0	2	3	1	1	0	1	2	2	1	0	0	1	6	3	4	1	33
RAZLIKA:		0					1						1					2				Skupaj:4

SOCIOMETRIČNA TABELA ŠT. 1

I. OŠ CELJE

RAZRED: 8.b

2007/08

VPRAŠANJI: S KOM SE NAJRAJE
DRUŽIŠ?

KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?

Število vzajernih izbir: 10

PRIMEK IN IME		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	SPOL
A A	1			*							*				**						m
B B	2										*				*					**	m
C C	3	*							*		**										m
Č Č	4								*	*		*	*								ž
D D	5													*			**	*			ž
E E	6														*					*	m
F F	7									*	*	*		*							m
G G	8										**	*							*		m
H H	9								**			*							*		m
I I	10								**			*							*		m
J J	11								*	*										*	m
K K	12				*				*	*				*							ž
L L	13				*				*				*		*						ž
M M	14					*	*		*			*									m
N N	15																				ž
O O	16			*		*					*							*			ž
P P	17					**									**						ž
R R	18								**	*										*	m
SS	19						**												**		m
SKUPAJ: dobljeni glasovi		1	0	1	2	2	1	0	4	0	2	2	1	3	3	1	1	2	4	3	33
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	0	1	0	2	2	0	8	2	9	3	0	1	2	1	1	0	1	1	34
RAZLIKA:									4					2	1				3	2	Skupaj:12

SOCIOMETRIČNA TABELA ŠT. 2

VPRAŠANJI: S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?

KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?

Število vzajernih izbir: 9

PRIIMEK IN IME		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	SPOL
A A	1					**															**	m
B B	2					**															**	m
C C	3		*						*						*	*						ž
Č Č	4		*				*	*	*													ž
D D	5	*	*							*										*		m
E E	6				*				*							*						ž
F F	7				*				*							*						ž
G G	8		**											**								m
H H	9				**															**		m
I I	10				**															**		m
J J	11			**									*		*							ž
K K	12			**							*					*						ž
L L	13		**						**													m
M M	14		*	*	*				*													ž
N N	15		*		*			*	*													ž
O O	16								**					*							*	m
P P	17									**												m
R R	18		*				*						*									m
S S	19				**					*	*											m
Š Š	20			*						*					*			*				m
SKUPAJ: dobljeni glasovi		1	2	3	4	4	2	2	2	1	2	1	1	1	1	3	0	1	0	3	3	37
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	8	3	0	5	0	0	8	0	2	1	1	2	2	1	0	0	0	2	2	37
RAZLIKA:				0	4	1									2					1	1	Skupaj:9

SOCIOOMETRIČNA TABELA ŠT. 3

IV. OŠ CELJE

RAZRED: 7.A

2007/2008

Število vzajemnih izbir: 6

VPRAŠANJI: S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ? KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?

PRIMEK IN IME		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	SPOL
AA	1		*		*				*				*											m
BB	2				*	*			**															ž
CC	3									*		**				*								m
ČČ	4											**				*						*		ž
DD	5				*				**								*							ž
EE	6			**				**																m
FF	7																							m
GG	8				*	*							*	*										ž
HH	9																	**				**		m
II	10			*	*								*					*						m
JJ	11				**								*			*								ž
KK	12			*	*			*		*														m
LL	13				*						*	*					*							ž
MM	14										**	*						*						ž
NN	15				*						*		*											ž
OO	16		*						**													*		ž
PP	17								**											**				m
RR	18				*						*			*	*									ž
SS	19		*					*	*							*								m
UU	20			*	*			*	*															m
VV	21				**						*				*									ž
ZZ	22			**						*		*												m
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	3	4	5	2	0	1	5	3	3	4	3	1	1	1	1	1	1	1	0	2	0	42
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	0	3	9	0	0	1	5	1	0	2	8	1	0	4	2	2	0	1	0	2	0	41
RAZLIKA:			3	1	4				0	2	3	2	5											Skupaj:20

SOCIOMETRIČNA TABELA ŠT. 4

ŠOLA: IV. OŠ CELJE

RAZRED: 7.B

VPRAŠANJI: S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?

KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?

Število vzajemnih izbir: 8

PRIIMEK IN IME		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	SPOL
A A	1			*	*		*			*										m
B B	2			*	*								**							m
C C	3					*	*				*						*			ž
Č Č	4			*		**	*													ž
D D	5			*	*					*							*			ž
E E	6	*								*			*							m
F F	7			*		*					*	*								ž
G G	8									**			**							m
H H	9	*					*						*					*		m
I I	10					**											**			ž
J J	11			*		*		*			*									ž
K K	12	*		*						*									*	m
L L	13																			ž
M M	14			*				*			**									ž
N N	15			*		*						*							*	ž
O O	16				*	**					*									ž
P P	17			*							*			*			*			ž
RR	18			*							*	*				*				ž
SKUPAJ: dobljeni glasovi		3	0	2	1	4	1	2	0	4	4	3	3	1	0	1	4	0	1	34
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	0	9	3	6	3	0	0	2	4	0	3	0	0	0	1	1	1	33
RAZLIKA:		3				2				2	0	3	0				3			Skupaj:13

SOCIOMETRIČNA TABELA ŠT. 5

ŠOLA: IV. OŠ CELJE											RAZRED: 7.C											2007/2008			
VPRAŠANJI: S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?											KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?														
Število vzajemnih izbir:	11																								
PRIMEK IN IME		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	SPOL
AA	1																								ž
BB	2				*					*									*					*	ž
CC	3						*					*									**				ž
ČČ	4	*		*														*			*				ž
DD	5						*				*										**				ž
EE	6			**								*										*			ž
FF	7					*			*										*				*		m
GG	8						*													**			*		m
HH	9						**																*	*	ž
II	10				*				*				*										*	*	ž
JJ	11			**		*															*				m
KK	12						*		*					*	*										m
LL	13						*	*												**					m
MM	14					*		*			*								*		*				m
NN	15							*		*								*		*		*			m
OO	16						*	*		*										*	*	*	*		m
PP	17							*		*					*										ž
RR	18		**																		**				ž
SS	19	*						*		*								*					*	*	m
ŠŠ	20					*	*		*														*	*	ž
TT	21			**							**														m
UU	22							*		*								*					*	*	m
VV	23						**	**																	
SKUPAJ: dobljeni glasovi		1	2	3	1	1	1	4	1	8	1	1	3	1	1	1	0	1	3	1	3	3	2	1	44
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	1	4	0	0	4	6	3	2	0	2	0	1	0	0	0	0	1	1	4	5	1	7	42
RAZLIKA:				1			3	2		6			3					2		1	2				Skupaj: 20

SOCIOMETRIČNA TABELA ŠT. 6

I. OŠ CELJE										RAZRED: 6.A				2007/08						
VPRAŠANJI: S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?										KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?										
Število vzajemnih izbir:	7																			
PRIMEK IN IME		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	SPOL
A A	1										*		*	*		*				m
B B	2						*									*			*	ž
C C	3		**													*	*			ž
Č Č	4																			ž
D D	5						*							*		*				ž
E E	6				*	*								*		*				ž
F F	7					**										**				ž
G G	8					*						*				*				ž
H H	9			*		*										*			*	ž
I I	10																			ž
J J	11					*			*		*		*							m
K K	12	*												*		*				m
L L	13	*				*							*					*		m
M M	14												*	**		*				m
N N	15					**	*				*									ž
O O	16		**	*												*				ž
PP	17	*				*							**							m
RR	18		*				*					*			*					ž
SKUPAJ: dobljeni glasovi		3	2	2	1	4	3	0	1	0	1	1	4	2	0	2	1	1	2	30
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	2	0	0	6	1	0	0	0	2	1	2	4	1	10	0	0	0	29
RAZLIKA:		3				2	2						2							Skupaj:9

SOCIOMETRIČNA TABELA ŠT. 7

ŠOLA: I. OŠ CELJE											RAZRED: 6.B					2007/2008						
VPRAŠANJE: S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?											KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?											
Število vzajemnih izbir:	11																					
PRIMEK IN IME		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	SPOL
A A	1			*									*	*					*			ž
B B	2						*						*		*					*		ž
C C	3	*											*						*	*		ž
Č Č	4									*	**					*						m
D D	5										*		*						**			m
E E	6								*				*						**			ž
F F	7														*		**					m
G G	8													**	*							m
H H	9									*		*							**			ž
I I	10				*		*				*	*								*		m
J J	11									*			**		*							m
K K	12									**									**			ž
L L	13				*						*					*			*			m
M M	14	*	*		*					*												ž
N N	15						*	*					*			*						m
O O	16										*		*									m
P P	17						*				**		*									m
R R	18	*		*									*							*		ž
S S	19									**			**									ž
Š Š	20				*						*							*	*			m
SKUPAJ: dobljeni glasovi		2	0	2	0	3	1	2	1	3	3	4	2	3	1	2	3	1	2	4	1	40
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	1	1	0	1	0	1	0	2	3	3	7	5	0	0	1	1	1	9	0	36
RAZLIKA:						2				1	0	1		2		2			5			Skupaj:13

SOCIOMETRIČNA TABELA ŠT. 8

IV. OŠ CELJE											RAZRED: 5.A				2007/08				
VPRAŠANJI: S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?											KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?								
Število vzajernih izbir:	11																		
PRIIMEK IN IME		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	SPOL
A A	1																		m
B B	2								*			*	*	**					ž
C C	3	*									*	*	**						m
Č Č	4								*			*	*	**					ž
D D	5	**						*						*					m
E E	6	*					*							**					m
F F	7					*		*						*		*			m
G G	8	*	*		*							*							m
H H	9	*		*										**					ž
I I	10		*				*	*				*							m
J J	11	*	*									*	*	*					m
K K	12	*	*	*							*								m
L L	13		*				*									**			m
M M	14	*		*					**										ž
N N	15	*								*		*	*						m
O O	16		*					*											m
P P	17		*					*						**					ž
SKUPAJ: dobljeni glasovi		2	1	3	2	1	1	2	1	3	1	2	2	2	5	0	2	0	30
SKUPAJ: dobljeni glasovi		8	1	3	0	0	0	1	4	1	0	0	5	0	8	0	1	0	32
RAZLIKA:				0						2					3				Skupaj:5

SOCIOMETRIČNA TABELA ŠT. 9

IV. OŠ CELJE											RAZRED: 5.B					2006/07						
VPRAŠANJI: S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?											KDO BO NAJVEČKRAT IZBRAN?											
Število vzajernih izbir:	9																					
PRIMEK IN IME	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	SPOL
A A	1					*	*						*			*						ž
B B	2							*	**	*												m
C C	3					*							*									m
Č Č	4							*	*				*						*			m
D D	5							*	*			*	*			*						m
E E	6									*	*						*	*				ž
F F	7					*				*								*	*	*		ž
G G	8	*						*						*				*				m
H H	9		*			*						*	**									m
I I	10				**									*		*						m
J J	11					**		*										*				ž
K K	12					*						*	*	*			*					ž
L L	13					*	*		**		*											ž
M M	14					**		**														m
N N	15					*		*	*								*					m
O O	16					*				*	*	*										ž
P P	17				*			*					*							*		m
R R	18																					ž
S S	19					**				**												ž
Š Š	20					**		*		*												ž
TT	21					*		*		*				*								m
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	1	1	0	2	4	2	3	4	1	3	2	2	2	1	2	2	4	1	1	40
SKUPAJ: dobljeni glasovi		0	0	0	0	1	13	0	0	10	0	5	1	0	4	2	0	0	1	1	0	38
RAZLIKA:						9			6	2								3				Skupaj:20

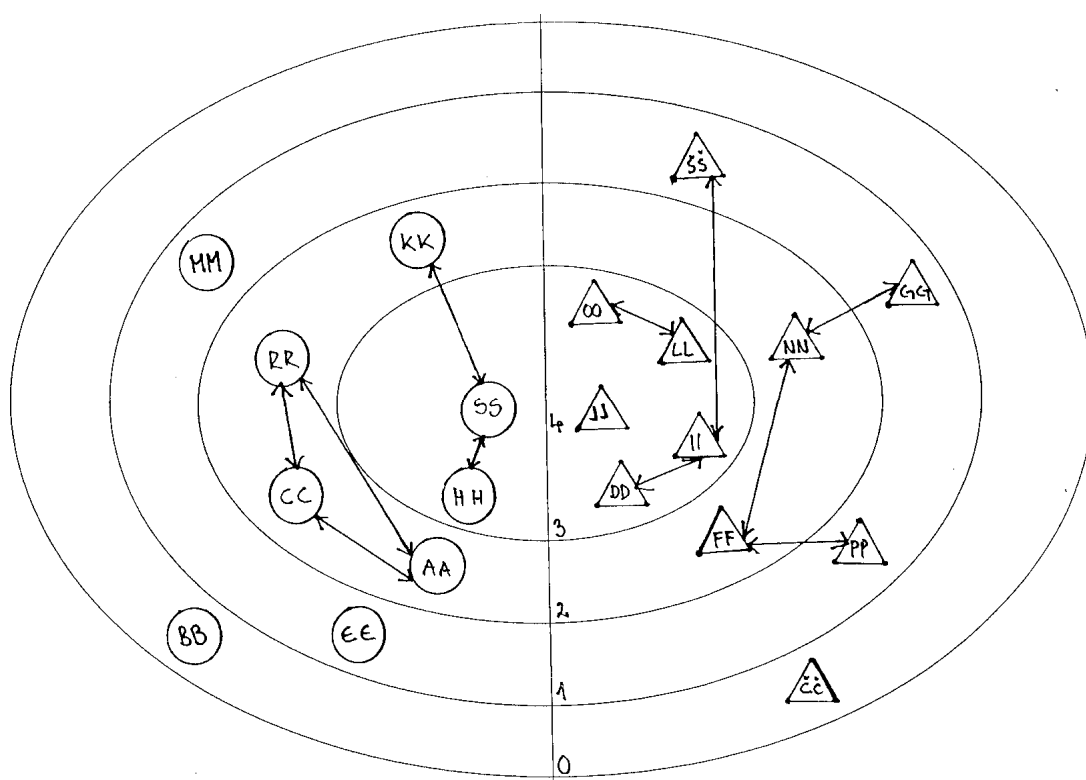
SOCIOMETRIČNA TABELA ŠT. 10

5. REZULTATI IN UGOTOVITVE

5.1 PRIMERJAVA DVEH SOCIOGRAMOV

Ko smo dokončali vse sociometrične tabele, smo po postopku, ki je opisan v metodi, narisali dva sociograma: prvi prikazuje oddelek z drugim največjim odstotkom vzajernih izbir (6. b), drugi pa tistega, ki ima najmanjši odstotek takšnih izbir (7. a).

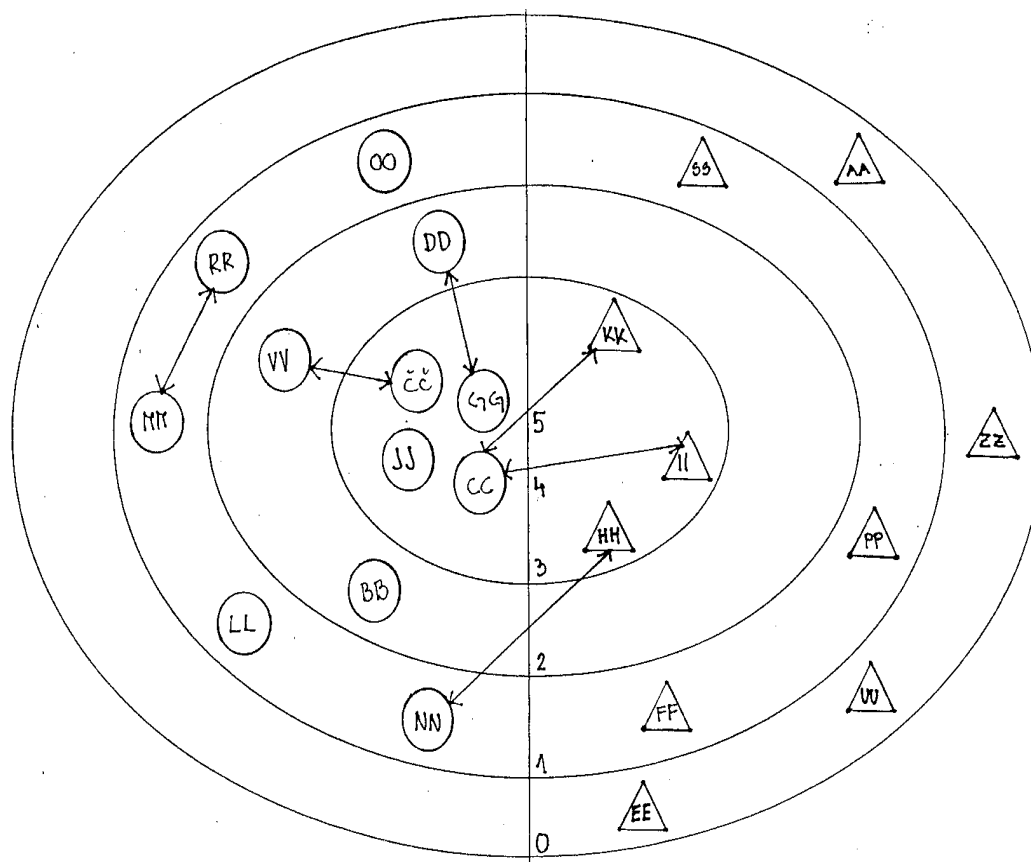
Tarčni sociogram št. 1

Prikaz št. 4: sociogram 6. b razreda

Iz tega sociograma je razvidno, da so učenci in učenke povezani s številnimi vzajernimi izbirami, skupaj jih je 11. Med učenkami smo prepoznali 1 trikotnik in krajšo verigo, pri učencih pa 1 par in 2 verigi. Skoraj vsi učenci v razredu so povezani z vzajernimi izbirami, osamljena sta samo 2. Veliko učencev (skupaj 7) je priljubljenih, kar je dobro za njihovo počutje v razredu.

Tarčni sociogram št. 2

Prikaz št. 5: sociogram 7. a razreda

V sociogramu št. 5 so razvidne vzajemne izbire med učenci in učenkami. Teh je samo 6, med temi so 4 pari učencev in ena kratka veriga: KK-CC-II. V razredu so 4 osamljeni učenci, osamljenih učenk ni. Vseh priljubljenih učencev je 7, veliko je pa tudi učencev, ki niso povezani z vzajemnimi izbirami. Zanimivo je, da se priljubljeni učenci izbirajo ne glede na spol. V tem razredu je v primerjavi z ostalimi razredi najmanj prijateljskih vezi.

5.2 PRIMERJAVA MED SPOLOMA

Naša prva hipoteza se nanaša na primerjavo števila priljubljenih učencev in števila priljubljenih učenk v celotnem vzorcu učencev, enako pa tudi za osamljenost. Med priljubljene smo šteli vse tiste, ki so prejeli 3 glasove ali več, med osamljene pa vse tiste, ki niso prejeli nobenega glasu.

V spodnji razpredelnici smo prikazali števila priljubljenih učencev, ločeno po spolu in oddelkih.

	PRILJUBLJENI		OSAMLJENI	
ŠOLA	M	Ž	M	Ž
I.OŠ - 8.a	3	1	1	0
I.OŠ - 8.b	5	1	4	0
I.OŠ - 8.c	1	2	1	1
IV.OŠ - 7.a	3	4	1	0
IV.OŠ - 7.b	3	4	2	2
IV.OŠ - 7.c	4	4	3	3
I.OŠ - 6.a	2	2	1	2
I.OŠ - 6.b	5	2	1	1
IV.OŠ - 5.a	1	2	1	1
IV.OŠ - 5.b	3	2	1	0
SKUPAJ	32	24	16	10
SKUPAJ	56		26	
%	57,14	42,86	61,54	38,46

Razpredelnica št. 2: prikaz števila priljubljenih in osamljenih učencev po spolu in po oddelkih

Iz zgornje tabele je razvidno, da je največ priljubljenih učencev v 8. b razredu (skupaj 5), sledijo učenci 6. b razreda (tudi 5, vendar je v tem razredu več učencev). Največ priljubljenih učenk je v 7. a, 7. b in 7. c razredu (po 4). Pri osamljenih učencih oz. učenkah rezultati kažejo še večjo razliko med učenci in učenkami. Takšne rezultate smo dobili zaradi tega, ker je v našem vzorcu precej več učencev kot učenk: 106 učencev in samo 87 učenk. Pravo primerjavo dobimo, če podatke spremenimo v odstotke:

SPOL	MOŠKI	ŽENSKI	SKUPAJ
ŠTEVILO	106	87	193
%	54,9	45,1	100
PRILJUBLJENI	32	24	56
%	57,1	42,9	100
OSAMLJENI	16	10	26
%	61,5	38,5	100

Razpredelnica št. 3: primerjava med priljubljenimi in osamljenimi po spolu

Iz izračunanih odstotkov lahko ugotovimo naslednje:

Med vsemi priljubljenimi učenci je za dobra 2 odstotka več učencev, kot bi jih glede na sestavo vzorca pričakovali, in prav toliko odstotkov manj učenk, kot bi pričakovali. Pri osamljenih je razlika nekoliko večja: osamljenih učencev je za dobrih 6 odstotkov več, kot bi jih pričakovali, pri učenkah pa za 6 odstotkov manj. Te ugotovitve potrjujejo našo prvo hipotezo. Razlike med obema spoloma namreč niso tako velike, da bi to hipotezo zavrgli.

5.3 PRIMERJAVA PO STAROSTI

Pri tej primerjavi smo poskušali ugotoviti, kako točni so učenci pri ocenjevanju priljubljenosti svojih sošolcev. Odgovor na to vprašanje smo iskali iz odgovorov na drugo vprašanje v anketnih listih: Katera dva tvoja sošolca ali sošolki bosta največkrat izbrana oz. bosta dobila največ glasov? Pri primerjavi razlik med dejansko priljubljenostjo, ki so jo razkrili odgovori na prvo vprašanje in pričakovano priljubljenostjo, ki so jo razkrili odgovori na drugo vprašanje, smo najprej izračunali razliko med številom prejetih glasov na prvo vprašanje in številom prejetih glasov na drugo vprašanje v anketnem listu. To razliko smo izračunali za vsakega priljubljenega učenca posebej (vsak, ki je dobil tri glasove ali več), nato smo iz teh razlik izračunali povprečno razliko za vsako starostno skupino posebej. Ti izračuni so lepo razvidni v zadnjih treh vrstah vsake sociometrične tabele. Čim manjše so dobljene razlike, tem bolj točno učenci ocenjujejo dejansko priljubljenost sošolcev in obratno: čim večje so te razlike, tem bolj so tudi ocene priljubljenosti napačne. In kaj smo ugotovili? Naše ugotovitve so nazorno prikazane v naslednji razpredelnici:

RAZRED	VSOTA RAZLIK	SKUPINA	POPREČNA RAZLIKA
8.a	4	STAREJŠA	8,33
8.b	12		
8.c	9		
6.a	9	MLAJŠA	11,75
6.b	13		
5.a	5		
5.b	20		

Razpredelnica št. 4: prikaz razlik med dejansko priljubljenostjo učencev in ocenami te priljubljenosti v dveh starostnih skupinah

Iz zgornje razpredelnice je razvidno, da so starejši učenci bolj točni v napovedovanju priljubljenosti svojih sošolcev kot mlajši. Ta ugotovitev potrjuje našo drugo hipotezo. Razlika med mlajšimi in starejšimi učenci je v poprečju za dobre tri glasove. V tej primerjavi smo izpustili učence 7. razredov, ker so ti po starosti srednja skupina in bi njihovi rezultati samo prikriji ugotovljene razlike.

5.4 PRIMERJAVA MED ŠOLAMA

Ena od primerjav je bila tudi primerjava rezultatov med šolama. Hoteli smo ugotoviti, kolikšna je razlika med obema šolama glede točnosti ocenjevanja priljubljenosti sošolcev. To primerjavo nam omogoča naslednja razpredelnica:

RAZRED	ŠOLA	VSOTA RAZLIK	POVPREČNO
8. a	I.OSNOVNA ŠOLA	4	9,4
8. b		12	
8. c		9	
6. a		9	
6. b		13	
7. a	IV.OSNOVNA ŠOLA	17	13,8
7. b		10	
7. c		17	
5. a		5	
5. b		20	
SKUPAJ		116	11,6

Razpredelnica št. 5: prikaz razlik med šolama glede točnosti ocenjevanja priljubljenosti

Iz razpredelnice št. 5 je razvidno razhajanje med učenci obeh šol glede točnosti ocenjevanja priljubljenosti učencev. Ocene učencev I. osnovne šole se od dejanske priljubljenosti razhajajo za 9,4 glasov, ocene učencev IV. osnovne šole pa za 13,8 glasov. Učenci I.osnovne šole so zato bolj točni ocenjevalci. Razlika je izrazita in znaša 4,4 glasove. Tolikšne razlike nismo pričakovali in je ne moremo zanemariti. Ugotovili smo, da primerjava ne potrjuje naše tretje hipoteze.

Naslednja primerjava med šolama se zopet nanaša na priljubljenost. Kot smo že omenili, smo kot priljubljene učence in učenke upoštevali tiste, ki so prejeli 3 glasove ali več. Odstotek priljubljenih učencev po oddelkih kaže naslednja razpredelnica:

ODDELEK	ŠOLA	M %	Ž %	POVPREČNO%	POVPREČNO %
I. OŠ - 8. a	I. OŠ	8,11	2,70	5,41	6,80
I. OŠ - 8. b		15,15	3,03	9,09	
I. OŠ - 8. c		2,70	5,41	4,06	
I. OŠ - 6. a		6,67	6,67	6,67	
I. OŠ - 6. b		12,50	5,00	8,75	
IV. OŠ - 7. a	IV. OŠ	7,14	9,52	8,33	7,79
IV. OŠ - 7. b		8,82	11,76	10,30	
IV. OŠ - 7. c		9,10	9,10	9,10	
IV. OŠ - 5. a		3,33	6,67	5,00	
IV. OŠ - 5. b		7,50	5,00	6,26	

Razpredelnica št. 6: primerjava med šolama po odstotkih priljubljenih učencev v oddelkih

Največji odstotek priljubljenih učencev smo ugotovili v 8. b razredu (15,15%), sledijo učenci iz 6. b (12,50%), na tretjem mestu so učenke 7. b razreda (11,76%). Najmanjši odstotek priljubljenih učencev je v 8. c razredu (2,70%), enak odstotek smo dobili pri učenkah v 8. a razredu. Povprečna vrednost je za I. osnovno šolo 6,80% priljubljenih, za IV. osnovno šolo pa 7,79%. Ta razlika je zanemarljiva, zato lahko potrdimo tudi našo 4. hipotezo.

5.5 PRIMERJAVA VZAJEMNIH IZBIR

Za preizkus zadnjih dveh hipotez smo oblikovali naslednjo razpredelnico:

ODDELEK	VSE IZBIRE	VZAJEMNE IZBIRE	% VZAJEMNIH IZBIR	POVPREČNO %
8. a	40	12	30,0	26,3
8. b	38	10	26,3	
8. c	40	9	22,5	
7. a	44	6	13,6	
7. b	36	8	22,2	
7. c	46	11	23,9	
6. a	36	7	19,4	23
6. b	40	11	27,5	
5. a	34	8	23,5	
5. b	42	9	21,4	
SKUPAJ	396	91	23	
POVPREČNO	39,6	9,1	23	

Razpredelnica št. 7: prikaz odstotkov vzajemnih izbir

Iz razpredelnice je razvidno, da je največji % vzajemnih izbir v 8. a razredu (30 %). Sledi 6. b razred (27,5 %), na tretjem mestu je 8. b razred (26,3 %). Te vzajemne izbire kažejo na večjo povezanost med sošolci kot v drugih razredih. Najmanjši % vzajemnih izbir smo ugotovili v 7. a razredu (13,6 %) in v 6. a razredu (19,4 %). Povprečno št. vzajemnih izbir za celotni vzorec je 23 %, kar se nam zdi veliko. Ta podatek kaže na številne prijateljske vezi med učenci, a ne v vseh oddelkih. Iz teh podatkov lahko ugotovimo, da se je naša 5. hipoteza potrdila. Razlike v povprečnem številu vzajemnih izbir so med razredi dokaj velike: največja razlika je 16,4 %, naslednja po velikosti je 10,6 %. Iz podatkov v zadnjem stolpcu tabele je razvidno, da je odstotek vzajemnih izbir pri starejših učencih za 3,3 večji kot pri mlajših učencih. Ta primerjava nam spodbija našo zadnjo, 6. hipotezo, ki trdi, da bo ta % manjši. Zadnjo hipotezo moramo zavrni kot nepravilno. Tudi tu smo iz primerjave izvzeli 7. razrede.

6. ZAKLJUČEK

V začetku šolskega leta smo se odločili za večini mladih prijetno temo s področja medsebojnih odnosov, priljubljenosti sošolcev, prijateljskih vezi in druženja. Prišli smo do konca naše letošnje raziskovalne poti. Po opravljenih primerjavah podatkov glede osamljenosti in priljubljenosti v razredni skupnosti, med spoloma in starostnimi skupinami učencev nismo ugotovili pomembnejših razlik, kar pomeni, da se v oddelkih učenci bistveno ne razlikujejo od učenk in tudi ne starejši od mlajših. Naša domneva v eni od hipotez, da starejši učenci bolj pravilno prepoznajo priljubljenost svojih sošolcev kot mlajši, se je pokazala kot pravilna. Starejši učenci zaradi večje izkušenosti in zrelosti lažje in pravilneje prepoznajo odnose in povezave v razredni skupnosti in se tudi bolj pogosto medsebojno izbirajo. Prepoznano razhajanje med obema šolama v točnosti ocenjevanja priljubljenosti sošolcev je zagotovo posledica tega, da so v starejših dveh primerjanih generacijah učenci I. OŠ eno leto starejši. Število vzajemnih izbir kot pokazatelj prijateljskih odnosov med vrstniki se od oddelka do oddelka zelo spreminja. Ta ugotovitev se nam je zdela najbolj zanimiva v celi nalogi. Zakaj se to dogaja? Kaj je za tem in kaj vpliva na to? Tu se nam je porodila zamisel, da bi tudi ta pojav nekdo lahko posebej raziskal. Tako nam je pravkar končana naloga pokazala nadaljnjo pot. Pot, ki čaka na nove raziskovalce.

7. VIRI IN LITERATURA

1. Dollase Rainer: *Soziometrische techniken*, Založba Beltz, Basel, 1973
2. Kajtna Tanja: *Sociometrična preizkušnja*, 2007, spletna stran www.fsp.uni-lj.si/psihologija/sociometrija.pdf.
3. Trstenjak dr. Anton: *Oris sodobne psihologije II*, Založba Obzorja, Maribor, 1971
4. Zupančič Maja, Kavčič Tina: *Socialno vedenje in sociometrični položaj v vrtcu*, članek v reviji *Psihološka obzorja* št.10, stran 67–88, izdalo Društvo psihologov Slovenije, Ljubljana, 2001 - dosegljivo na spetnem naslovu: psy.ff.uni-lj.si/iGuests/Obzorja/Vsebina1Vol10-2/zupancic&co.pdf

Naslovni sociogram smo povzeli iz spletnega naslova:
<http://www2.arnes.si/~ljzlara/sociogram.htm>

Prikaz števil 1 smo povzeli iz knjige *Soziometrische techniken*, str. 107
Prikaz števil 2 smo povzeli iz knjige *Soziometrische techniken*, str. 108
Prikaz števil 3 smo povzeli iz knjige *Soziometrische techniken*, str. 110

Sociograma 6. b in 7. a razreda je narisala Eva Razgor, 8. b

8. P R I L O G A

8.1 Vprašalnik za učence

TVOJE IME IN PRIIMEK:

_____ RAZRED: _____

A. Prosimo te, da izmed svojih sošolcev in sošolk v razredu izbereš dva (dve), s katerima se najraje družiš. Njuni imeni napiši na črto:

1. _____

2. _____

B. Katera dva tvoja sošolca ali sošolki, meniš, bosta na zgornje vprašanje največkrat izbrana oz. dobila največ glasov? Njuni imeni vpiši tukaj:

1. _____

2. _____

Hvala za sodelovanje

